

op de eerste-hulpverlening komt het ons voor, dat de opleiding van EHBO-ers voor een oorlogstaak niet kan geschieden volgens de richtlijnen, neergelegd in het *Oranje-Kruisboekje*.

Literatuur: ¹BLACKETT (1949) *Military and political consequences of atomic energy*. Turnstile Press Londen, 3e druk. ²EPHRAIM (1952) *Medische aspecten van de atoomoorlogvoering*. VAN STOCKUM, Den Haag. ³GROND en NEUBERGER (1952) *Ned. milit. geneesk. Tijdschr.* 5, No. 2 en No. 3. ⁴KRULS (1952) *Vrede of oorlog*. Zuidholl. Uitg. Mij., Den Haag. ⁵U.S. Civil Defense. Health services and special weapons defense. A. G. II-L, Washington Dec. 1950. ⁶ZINSSER (1945) *Rats, lice and history*. Pocket Books Inc., New York. ⁷BEEBE en DE BAKEY, *Battle casualties*. CH. THOMAS, Springfield (Ill.) ⁸*Oranje-Kruisboekje* (1951). VAN GOOR, 's-Gravenhage. 16e druk. ⁹NEUBERGER, *Frontchirurgie*. Min. van Oorlog 3307 A + B. ¹⁰GROND (1953) *N.T.v.G.* 97, 1007 en 1072. ¹¹*Eerste hulp aan het front*. Uitg. Min. van Oorlog, Handboek van de soldaat. ¹²WATSON-JONES (1946) *Fractures and joint injuries*. LEVINGSTONE, Edinburgh. 3e druk. ¹³VAN ROOJEN e.a. (1953) *Het Reddingwezen* 42, 15. ¹⁴*First aid manual. Basic first aid*. Home Office Civil Defense. H. M. Stationery office, Londen 1949-1950.

Juni 1953

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.

DE WAARDE VAN DE METHODE MENSENDIECK

Hoewel voor een aantal artsen het artikel van prof. BUYTENDIJK¹ misschien een openbaring zal zijn, zo zullen anderzijds vele artsen, bekend of vertrouwd met deze methode, met grote instemming de beschouwing van prof. BUYTENDIJK hebben gelezen en tevens de Redactie van ons Tijdschrift dankbaar zijn voor het plaatsen ervan.

Hoogst belangrijk is de volgende alinea in dit artikel: „Natuurlijk bijven algemene beginselen en regels gelden, maar het schematisme in de behandeling wordt des te zorgvuldiger vermeden, naarmate het de opdracht van de arts is, iemand met (of na) een chronische kwaal, met een defect, vermindering of functionele stoornis tot een zo goed mogelijke aanpassing aan zijn omgeving en arbeid te brengen, de integratie van zijn persoonlijkheid en zijn geluk zo veel mogelijk te bevorderen”.

Het is echter maar zo erg jammer, dat de bevordering van de integratie van de persoonlijkheid en het geluk van onze misdeelde patiënten volgens bovenvermelde methode uitsluitend mogelijk is voor hen, die niet lid zijn van onze ziekenfondsen! Zowel de Ziekenfondsraad als het bestuur van de Rijksverzekeringsbank zijn van oordeel, dat fonds- en R.V.B.-patiënten niet in aanmerking komen voor een behandeling volgens de methode Mensendieck en eveneens niet via de verwante Bewegingsleer César.

Prof. BUYTENDIJK noemt als belangstellenden de orthopaedisten, de neurologen en de chirurgen. Wij, huisartsen, behoren er ook bij! En waarom niet de kinderartsen? (Zie het mooie boekje van collega VAN DER ZANDEN over zuigelingengymnastiek). En zullen wij, huisartsen, de obstetrici niet dankbaar zijn, zodra zij ons richtlijnen gaan geven voor de verzorging van zwangeren en jonge moeders mede volgens de methode „Mensendieck” of de „Bewegingsleer César”? Hangbuiken en veel meer narigheid zijn immers via deze methoden te voorkomen.

Helaas zijn tot nu toe deze methoden niet bestemd voor fonds- en R.V.B.-patiënten! Het komt mij voor dat zulks een sociale onrechtvaardigheid is!

¹*N.T.v.G.* 1953, 97, 2987.

Veenendaal, 10 December 1953

J. P. VERGOUWEN

LUMBALE PUNCTIE BIJ AMBULANTE PATIËNTEN

Naar aanleiding van het antwoord van de Redactie op Vraag 79¹ meen ik, dat daarin ook de cysterna-punctie (suboccipitale punctie) even ter sprake had dienen te komen. Wanneer het alleen gaat om het verkrijgen van cerebrospinaal vocht voor diagnostische doeleinden, biedt deze elegante en niet moeilijke methode een veel groter waarborg ter voorkoming van klachten na de ingreep dan de lumbale punctie, ook indien deze met een zeer dunne naald wordt verricht.

¹*N.T.v.G.* (1953) 97, 3253.

's-Gravenhage, 15 December 1953

W. J. BAIS